

Lieta C-40/20

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2020. gada 23. aprīlis

Iesniedzējtiesa:

Consiglio di Stato (Itālija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2020. gada 30. janvāris

Apelācijas sūdzības iesniedzēji:

AQ

BO

CP

Atbildētāji apelācijas tiesvedībā:

Presidenza del Consiglio dei Ministri

Ministero dell'Istruzione, dell'Università e della Ricerca- MIUR

Università degli studi di Perugia

Pamatlietas priekšmets

Apelācijas sūdzības *Consiglio di Stato* [Valsts padomē] par *Tribunale Amministrativo Regionale per l'Umbria* (Umbrijas Reģionālā administratīvā tiesa, turpmāk tekstā – “*TAR Umbria*”) spriedumu, ar kuru pēdējā minētā tiesa ir noraidījusi apelācijas sūdzības iesniedzēju prasības pieteikumus, ar kuriem tie apstrīdēja *Università di Perugia* [Perudžas [valsts] Universitātes] paziņojumus, ar kuriem tika noraidīti to lūgumi uzsākt procedūras pieņemšanai darbā šajā universitātē uz nenoteiktu laiku, kā arī apstrīdēja apkārtrakstu Nr. 3/2017, kuru *Ministro* [ministrs] pieņēma valsts pārvaldes vienkāršošanai, kā arī lūdza atzīt to tiesības tikt pieņemtiem darbā kā pētniekiem uz nenoteiktu laiku un veikt

2010. gada Likuma Nr. 240 24. panta 5. punktā paredzēto pārbaudījumu procedūru pieņemšanai darbā asociēto profesoru amatā.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

2010. gada 30. decembra Likuma Nr. 240 24. panta 5. un 6. punkta atbilstība Direktīvā 1999/70/EK paredzētā Pamatnolīguma par darbu uz noteiktu laiku 4. klauzulai, to aplūkojot kopā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 20. un 21. pantu, ka arī ievērojot līdzvērtības un efektivitātes principus.

Prejudiciālais jautājums

Vai Direktīvā 1999/70/EK (1999. gada 28. jūnijs) par UNICE, CEEP un EAK noslēgto pamatnolīgumu par darbu uz noteiktu laiku ietvertā pamatnolīguma 4. klauzula “Diskriminācijas aizlieguma princips”, to lasot kopā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 20. un 21. pantu, kā arī ievērojot līdzvērtības un efektivitātes principu, nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, kāds ir 2010. gada likuma Nr. 240 24. panta 5. un 6. punkts, kuros 24. panta 3. punkta b) apakšpunktā minētajiem uz noteiktu laiku nodarbinātajiem pētniekiem, kas ir saņēmuši valsts zinātnisko kvalifikāciju atbilstoši šī paša likuma 16. pantam, un uz nenoteiktu laiku nodarbinātiem pētniekiem, kas arī ir ieguvuši iepriekš minēto kvalifikāciju, tiek atzītas atbilstošas tiesības un iespējas (to īstenojot ar šim nolūkam paredzētu finanšu resursu piešķiršanu) piedalīties īpašā novērtējumā – pirms līguma termiņa beigām un vēlākais 2021. gada 31. decembrī –, lai tos varētu iecelt asociētā profesora amatā, lai gan tādas pat tiesības vai iespējas netiek dotas uz noteiktu laiku nodarbinātiem 24. panta 3. punkta b) apakšpunktā minētajiem pētniekiem, kuriem ir valsts zinātniskā kvalifikācija, neskatoties uz to, ka tiem tiek uzticēti tādi pat uzdevumi, kas neatšķiras?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

Kā detalizēti jau norādīts iepriekšējā iesniedzējtiesas nolēmumā, kas pieņemts šajā pat valsts tiesvedībā, uz kuru te ir atsauce, atbilstošās Savienības tiesību normas ir šādas:

Līguma par Eiropas Savienības darbību 155. pants.

Padomes Direktīva 1999/70/EK (1999. gada 28. jūnijs) par UNICE, CEEP un EAK noslēgto pamatnolīgumu par darbu uz noteiktu laiku (turpmāk tekstā – “Direktīva 1999/70”); it īpaši tajā ietvertā pamatnolīguma 5. un 4. klauzula, kā arī šīs direktīvas 3., 14. un 15. apsvērumi.

Komisijas ieteikums (2005. gada 11. marts) par Eiropas pētnieku hartu un par Uzvedības kodeksu pētnieku pieņemšanai darbā (2005/251/CE).

Atbilstošās valsts tiesību normas

Kā detalizēti jau norādīts iepriekšējā iesniedzējtiesas nolēmumā, kas pieņemts šajā pat valsts tiesvedībā un uz kuru te ir atsauce, atbilstošās valsts tiesību normas ir šādas:

Legge del 30 dicembre 2010, n. 240, “Norme in materia di organizzazione delle università, di personale accademico e reclutamento, nonché delega al Governo per incentivare la qualità e l’efficienza del sistema universitario” (Noteikumi par universitāšu, akadēmiskā personāla un pieņemšanas darbā organizāciju, kā arī deleģējums valdībai, lai stimulētu universitāšu sistēmas kvalitāti un efektivitāti, turpmāk tekstā – “Likums Nr. 240/2010”); it īpaši tā 24. panta 1.–3., 5. un 6. punkts.

Decreto legislativo del 25 maggio 2017, n. 75, “Modifiche e integrazioni al decreto legislativo 30 marzo 2001, n. 165 [..]” [2017. gada 25. maija Leģislatīvais dekrēts Nr. 75 “2001. gada 30. marta Leģislatīvā dekrēta Nr. 165 [..] grozījumi un papildinājumi”, turpmāk tekstā – “Leģislatīvais dekrēts Nr. 75/2017”]; it īpaši tā 20. pants.

Decreto legislativo del 30 marzo 2001, n. 165 [2001. gada 30. marta Leģislatīvais dekrēts Nr. 165; turpmāk tekstā – “Leģislatīvais dekrēts Nr. 165/2001”], kas ir vienotais teksts attiecībā uz darba organizāciju valsts pārvaldes iestādēs; it īpaši 3. panta 2. punkts un 36. pants, kurš ir spēkā no 2017. gada 22. jūnija.

Decreto legislativo del 15 giugno 2015, n. 81, “Disciplina organica dei contratti di lavoro e la revisione della normativa in tema di mansioni [..]” [2015. gada 15. jūnija Leģislatīvais dekrēts Nr. 81 par darba līgumu sistemātisku noregulējumu un tiesību normu par profesionālajiem pienākumiem pārskatīšanu [..]; turpmāk tekstā – “Leģislatīvais dekrēts Nr. 81/2015”), ar ko valsts tiesībās tika ieviesta Direktīva 1999/70/EK; it īpaši 19. pants, redakcijā, kas ir piemērojama šīs lietas apstākļiem un kas bija spēkā pirms Leģislatīvajā dekrētā Nr. 87/2018 veiktajiem grozījumiem, un 29. panta 2. punkta d) apakšpunkts, kas ir spēkā no 2018. gada 12. augusta.

Īss pamatlietas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 Pēc iepriekšējā iesniedzējtiesas nolēmuma publicēšanas šajā pat valsts tiesvedībā – uz kuru ir atsauce faktisko apstākļu izklāstā – trīs izskatāmajās lietās apelācijas sūdzības iesniedzēju atbalstam iestājās dažādas profesionālas organizācijas un arodbiedrības: *ANIEF – Associazione Professionale e Sindacale, la Federazione Lavoratori della Conoscenza – CGIL [Confederazione Generale Italiana del Lavoro]* un *CIPUR – Coordinamento Intersedi Professori Universitari di Ruolo*, kuri lūdz atļauju piedalīties Tiesā izskatāmajā lietā.

- 2 Turklāt apelācijas sūdzības iesniedzēji ir iesnieguši jaunu procesuālo rakstu, kurā tie apgalvo, ka viņu trīs apelācijas sūdzībās, kas ir iesniegtas pret *TAR Umbria* spriedumu, tiem ir kopējs papildu pamats.

Pamatlietas pušu galvenie argumenti

- 3 Ar iepriekš minēto papildu apelācijas sūdzības pamatu apelācijas sūdzības iesniedzēji apgalvo, ka esot pārkāpta Direktīvas 1999/70 Pamatnolīguma 4. klauzula un tajā ietvertais nediskriminācijas princips, jo tie ir ieguvuši otrā līmeņa valsts zinātnisko kvalifikāciju, kas tiem dodot tiesības tikt iekļautiem novērtējumā, lai ieņemtu asociētā profesora amatu, kā tas ir paredzēts Likuma Nr. 240/2010 24. panta 5. un 6. punktā.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 4 Iesniedzējtiesa vispirms atgādina 2018. gada 25. oktobra spriedumu *Sciotto* (C-331/17), kurā Tiesa ir nospriedusi, ka “tā kā attiecīgais valsts tiesiskais regulējums pamatlietā opermūzikas un simfoniskās mūzikas fondu nozarē nekādā gadījumā neļauj uz noteiktu laiku noslēgtus darba līgumus pārveidot par līgumu uz nenoteiktu laiku, ar to var tikt ieviesta diskriminācija starp minētās nozares noteikta laika darba ņēmējiem un citu nozaru noteikta laika darba ņēmējiem, jo pēdējie minētie pēc viņu darba līgumu pārkvalificēšanas tādu tiesību normu pārkāpuma gadījumā, kas attiecas uz līgumu uz noteiktu laiku noslēgšanu, var kļūt par salīdzināmiem pastāvīgajiem darba ņēmējiem Pamatnolīguma 4. klauzulas 1. punkta izpratnē”.
- 5 Vēl iesniedzējtiesa atgādina 2019. gada 20. jūnija spriedumu *Ustariz Aróstegui* (C- 72/18), kurā Tiesa, atsaucoties uz savu judikatūru, nosprieda, ka “objektīvu iemeslu” jēdziens liek konstatēto nevienlīdzīgo attieksmi pamatot ar noteiktiem un konkrētiem apstākļiem, kas attiecīgo darba nosacījumu raksturo tā īpašajā kontekstā, un pamatojoties uz objektīviem un pārskatāmiem kritērijiem, lai pārbaudītu, vai šī nevienlīdzība patiesi ir vajadzīga, vai tā ir piemērota izvirzītā mērķa sasniegšanai un ir tālab nepieciešama. Minētie apstākļi var izrietēt it īpaši no to uzdevumu, kuru izpildei ir noslēgti līgumi uz nenoteiktu laiku, īpašā rakstura un tiem raksturīgajām pazīmēm vai, attiecīgos gadījumos – no dalībvalsts sociālās politikas jomā sasniedzamā likumīgā mērķa”, un ka tādēļ “Pamatnolīguma 4. klauzulas 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tam pretrunā ir tāds valsts tiesiskais regulējums kā pamatlietā aplūkotais, kurā piemaksa pie algas ir rezervēta skolotājiem, kas nodarbināti darba attiecību uz nenoteiktu laiku ietvaros kā civildienesta ierēdņi, tostarp izslēdzot skolotājus, kas ir nodarbināti kā administratīvie līgumdarbinieki uz noteiktu laiku, ja noteikta laikposma nostrādāšana ir vienīgais nosacījums minētās piemaksas piešķiršanai”.
- 6 Apelācijas sūdzības iesniedzēju gadījumā apgalvotā diskriminācija notika šajā pat darba ņēmēju – universitātes pētnieku – nozarē.

- 7 Iesniedzējtiesa norāda, ka trīs universitātes pētnieku kategorijas, kas paredzētas regulējumā – proti, pētnieki, kuru līgumi ietilpst Likuma 240/2010 24. panta 3. punkta a) apakšpunktā regulētajā veidā (turpmāk tekstā – “A veida pētnieki”); pētnieki, kuru līgumi ietilpst Likuma 240/2010 24. panta 3. punkta b) apakšpunktā regulētajā veidā (turpmāk tekstā – “B veida pētnieki”) un pētnieki ar darba līgumiem uz noteiktu laiku – veic identiskus uzdevumus (mācību darbība, integratīvā mācību darbība, atbalsts studentiem, pētniecības darbība utt).
- 8 Tomēr A veida pētnieki, neskatoties uz to, ka viņi veic tādus pat uzdevumus kā citu kategoriju pētnieki un ka viņi ir nokārtojuši tikpat sarežģītu atlases konkursu kā pēdējie minētie, nevar piekļūt otrā līmeņa asociētā profesora profesijai, kurai var piekļūt tikai divu pārējo kategoriju pētnieki atbilstoši Likuma Nr. 240/2010 24. panta 5. un 6. punktam. Turklāt iesniedzējtiesa precizē, ka šī pēdējā likuma panta 6. punktā paredzētā procedūra bija piemērojama līdz 2021. gada 31. decembrim atbilstoši pagarinājumam, kurš ir noteikts 2019. gada 29. oktobra dekrēta Nr. 126 5. panta 1. punkta b) apakšpunktā.
- 9 Tādēļ A veida pētnieki, ja tie ir saņēmuši valsts zinātnisko kvalifikāciju un divu gadu pagarinājumu pēc pozitīva veiktās darbības novērtējuma, pēc viņu darba līguma termiņa beigām zaudē darbu bez jebkādas saprātīga un nediskriminējoša pamatojuma.
- 10 Aplūkojamā iespējamā diskriminācija turklāt pastiprinātos neparasto plānu, kuri tika ieviesti ar ministra 2019. gada dekrētu Nr. 364, asociēto profesoru pieņemšanai darbā seku dēļ, kas ir paredzēti, lai ierobežotu karjeras progresu tikai attiecībā uz pastāvīgajiem pētniekiem ar valsts zinātnisko kvalifikāciju.
- 11 Ņemot vērā iepriekš minēto, iesniedzējtiesa nolēma iesniegt Tiesai iepriekš minēto papildjautājumu, kurš tiek pievienots iepriekšējā rīkojumā šīs pašas tiesas šajā pat valsts tiesvedībā formulētajiem jautājumiem.